

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(4)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 396 sahifa,
18-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchi yoshlarni muhandislik kasblariga yo'naltirishda xorij tajribasi.....	10
Maxamov X. T., Omondavlatova Sofiya Baxtiyor qizi	
2-sinf darslarida "4K" ko'nikmalarini shakllantirish: XXI asr savodxonligi poydevori	14
Jo'rayeva Nargiza O'ktamovna	
Ommaviy axborot vositalarining inson ruhiy salomatligiga ta'siri: empirik tadqiqot natijalari.....	18
Abdinazarova Bibixonim Rashid qizi	
Talabalar uchun amaliy ko'nikmalarni shakllantirishda texnik loyihalarning o'rni	23
Axmadaliyev Mansurbek Erkaboy o'g'li, Rejabov Jaloliddin Sadiq o'g'li	
Masalalarni modellashtirish metodi yordamida yechish yo'llari	28
B. B. Qarshiyev, Bekmuradov Bobur Toyloq o'g'li	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida elektron o'quv materiallaridan foydalanishning afzalliklari.....	34
Tog'aymurodova Marjona Yusuf qizi	
Raqamli ta'lim muhitida dizaynerlik faoliyatlarini rivojlantirishning zamonaviy metodlari.....	39
Satvoldiyeva Malaxatxon A'zamjanovna	
Metall va metallmas buyumlarga ishlov berish texnologiyasi fanidan amaliy dars mashg'ulotlarini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasi	47
A. Safarov	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirish mezonlari.....	57
Xolmatov Doston Dilshod o'g'li	
7–8-sinf biologiya darslarida kompetensiyaviy yondashuvni takomillashtirish metodikasi	60
Xolmurodova Sarvinoz	
Zamonaviy adabiyotda lider ayol portreti va shaxsiy rivojlanish falsafasi.....	64
G'afforova Dildora Ergashevna	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida matn ustida ishlash metodikasini takomillashtirishning pedagogik asoslari.....	69
Yusupova Umida Zayniddin qizi	
Umumta'lim maktabida xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalashda kreativ yondashish texnologiyalarining mazmun-mohiyati.....	74
Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, G'aniyeva Dilfuza A'lam qizi	
Oila muhitining raqamli tadbirkorlik motivatsiyasiga ta'siri: psixologik tahlil	78
Tursunov Lutfulla Sayfullayevich, Boyqobilova Sevinch Fazliddin qizi	
Maktab va muzeylar aloqadorligini ta'minlash asosida o'quvchilarni ma'naviy merosga hurmat ruhida tayyorlashning pedagogik texnologiyasi	81
Nizomxonova Nargizaposhsho Ekrixon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida produktiv o'qish malakasini shakllantirish.....	86
Xurramova Sojida Abdunazar qizi	
Oliy ta'lim tizimida liderlik kompetensiyalarini takomillashtirishning kompleks yondashuvlari.....	91
Risvayeva Charos Zaydilla qizi	
Sport sohasining ommaviyligi va inklyuzivligi	94
Z. N. Urunova, M. Jaborova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida psixologik muhitni swot-tahlil qilish va korreksiyalash	97
Sattorova Shirinoy San'atovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kognitiv kompetentligini rivojlantirishda integrativ yondashuv ..	100
Buvrayev Akram Rustam o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy nutqiga qo'yiladigan talablar	104
Xolmuminova Dilfuza Xolmamatovna	
O'qituvchining kasbiy faoliyatida ma'naviy-axloqiy fazilatlarining ahamiyati	107
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	

Hadislar yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy-axloqiy sifatlarni shakllantirish	111
<i>Akaboyeva Malika Raxmatovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini mustaqil fikrlashga o'rgatish texnologiyasi	114
<i>Beshimova Muazzam Bahodirovna, To'lanboyeva Farangis Ibrohimjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ona tili fanini o'qitishda kreativlik qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari	117
<i>Xoliyeva Sevara Rustam qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda multimedia texnologiyalaridan foydalanish kompetensiyasini tarkib toptirish	122
<i>Narmatova Fotima Dilshod qizi</i>	
Organizing Physics Lessons in General Education Schools Based on Gamification Elements	127
<i>Y. A. Mamatokhunov, U. S. Ismoilov, M. A. Muxtorjonova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy tafakkurni rivojlantirishda didaktik o'yinlarning samaradorligi....	129
<i>Meyliyeva Sevinch Bozor qizi</i>	
Anoreksiyasi va bulimiyaning psixologik determinantlari hamda klinik jihatlari	132
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, To'raqulova Sevinch Sattorjon qizi</i>	
Koxlear implantli bolalar fonematik eshituvini shakllantirish asosida tovush talaffuzini shakllantirish	136
<i>Bozorov Otabek Yo'lchi o'g'li, Yakubova Asalxon Ulug'bek qizi</i>	
Qisqa masofaga yuguruvchi yosh sportchilarning kuch va tezlik-kuch ko'rsatkichlarini rivojlantirishda yillik rejalashtirish samaradorligi	139
<i>Eshpulatov Jamshid Nuraliyevich</i>	
Разработка модуля автопрокторинга для платформ дистанционного обучения на основе компьютерного зрения и анализа активности пользователя	144
<i>Дустқобилов Акмал Бобомуродович</i>	
Определение нарушений академической честности на онлайн-экзаменах на основе компьютерного зрения: алгоритм и эффективность модуля камерaproctor	149
<i>Дустқобилов Акмал Бобомуродович, Маматов Исломбек Ильесович</i>	
Zamonaviy ta'limda sun'iy intellekt texnologiyalari: imkoniyatlar, muammolar va istiqbollar	154
<i>Delov To'liqin Erkinovich, Gulmirzayeva Zulayho Ko'klanboy qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoqlarning talaba yoshlar psixologiyasiga ta'siri	160
<i>Saidakbarova Nigora Abduraxim qizi</i>	
Talabalarni ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlashning besh blokli pedagogik modeli	165
<i>Amonov Mirjon Namozovich</i>	
O'smirlarning raqamli texnologiyalarga qaramligi va uning psixologik salomatlikdagi o'rni	170
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Normamatova Aziza Ibroxim qizi</i>	
Qizlarda erta nikohning psixologik omillari va sabablari	174
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv motivlarini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari	178
<i>Jumayeva Guzal Xayriddin qizi</i>	
Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarda barmoqlar harakati mashqlari asosida kichik motorika va harakat koordinatsiyasini rivojlantirish	183
<i>Mirzakarimov Yuldashboy Abdinabiyevich</i>	
Globalashuv sharoitida yoshlar tashkilotlari orqali milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik strategiyalari	187
<i>Axralova Marg'uba Akmalxanovna</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	191
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Zamonaviy ilmiy-texnika taraqqiyoti sharoitida texnologik ta'lim mazmunini STEM yondashuvi asosida integratsiyalash va talabalarning texnik fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	196
<i>Imanov Baxtiyor Berdiyevich, Qulmamatova Xurshida Abduxamidovna, Barataliyeva Nasiba Maxmadaminovna</i>	
Ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan o'quv jarayonining mazmuniy ta'minoti	202
<i>Kubayeva Mavluda Baxtiyor qizi</i>	

MUNDARIJA	CONTENTS	СОДЕРЖАНИЕ
	The Influence of a Competency-Based Approach on Educational Quality in Physics Instruction 205 <i>A. Xakimov, Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, M. A. Ne'matova</i>	
	Umumta'lim maktablarida o'quvchilarning ekologik savodxonligini shakllantirishning amaliy holati 208 <i>Majitov Turg'unali Anvar o'g'li</i>	
	Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilariga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik va psixologiyistik xususiyatlari 214 <i>Ismoilova Muattar Ilyosovna</i>	
	Sharq mutafakkirlarining yoshlarni mehnat va kasb-hunarga o'rgatish bo'yicha qarashlari 219 <i>Alqarov Qodir Xoimatovich, Irmatov Pirmuhammad Normat o'g'li</i>	
	Metallar mavzusini interfaol metodlar asosida o'qitish orqali o'quvchilar kreativligini oshirish 222 <i>Murodova Sayyora Qanoatovna</i>	
	Moliyaviy terminlarni tarjima qilishning metodologik muammolari 226 <i>Norboeva Dilafuz Djumaqulovna, Suvonov Ozodbek Jamshid o'g'li</i>	
	Oliy ta'lim muassasalarida yakuniy nazorat jarayonlarini sun'iy intellekt texnologiyalari asosida tashkil etishning afzalliklari 230 <i>Abdunabiyeva Kamola Mansurovna</i>	
	Pedagogik ta'limda AI-tutor texnologiyalaridan foydalanish: o'zaro ta'sir mexanizmi va samaradorlik tahlili 236 <i>Abdunabiyeva Maftunaxon Solijon qizi</i>	
	Talabalarda prokrastinatsiyani kamaytirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 240 <i>Kozimov Sayfulloh Maxammadjon o'g'li</i>	
	Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faoliyatini rivojlantirish 245 <i>Raximov Zokir Toshmirovich</i>	
	Yosh voleybolchilarning umumiy va maxsus jismoniy tayyorgarliklarini oshirishning pedagogik asoslari 249 <i>Temirov Shoirbek Raimjonovich</i>	
	Oliy ta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonlari mexanizmlarini takomillashtirish 253 <i>Kimsanova Rahnamo Solijonovna</i>	
	Milliy kurash vositasida yoshlarning irodaviy sifatlarini rivojlantirish 257 <i>Muratov Muzaffar Shermamatovich</i>	
	Xavotirlanish muammosining psixologik-pedagogik adabiyotlarda o'rganilganligi va o'smirlik davrining psixologik xususiyatlari 261 <i>Mutalibjonov Nurillo Iroiljon o'g'li</i>	
	Bo'lajak pedagoglarda kreativ tafakkurni rivojlantirishning innovatsion va refleksiv asoslari 264 <i>Oblayeva Lobar Erdonovna</i>	
	STEM Education Technology: Physics Teaching Methodology and Future Innovations 268 <i>Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, Odinakhon Sotvoldiyeva Abdumannob qizi</i>	
	Mustaqil ta'limni tashkil etishning nazariy asoslari 272 <i>Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna</i>	
	Maktabgacha tarbiya yoshda bolalar kognitiv sohasining tadqiq qilinishi 276 <i>Raxmonova Shaxrizoda Laziz qizi</i>	
	Modernization of Physics Teaching Methodology Based on Stream Integration in Vocational Schools 279 <i>S. Z. Zaynobiddinov, Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, Z. M. Orifjonova</i>	
	Cultural Competence as a Core Component of Foreign Language Teaching: Theoretical Foundations and Pedagogical Integration 282 <i>Shahlo Obidova</i>	
	Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida talabalarning akmeologik madaniyatini rivojlantirishda ART-pedagogik texnologiyalardan foydalanish 286 <i>Shodmonova Shoira Saidovna, Sharifova Dildora Shavkiddin qizi</i>	
	Talabalarning to'garak mashg'ulotlari orqali ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish yo'llari 290 <i>Turakulova Feruza Mamadoli qizi</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ona tili fanini o'qitishda kreativlik qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari	294
<i>Xoliyeva Sevara Rustam qizi</i>	
Texnologiya darslarida raqamli texnologiyalar vositasida o'quvchilarning tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	298
<i>Xudoyberdiyeva Nilufar Raximqulovna</i>	
Umumta'lim maktablari musiqa darslarida media-kontentlardan foydalanib o'quvchilarda estetik didni shakllantirish.....	302
<i>Xudoyqulov Asilbek Aziz o'g'li</i>	
Педагогические стратегии профилактики раннего профессионального выгорания у студентов-медиков (в условиях высокой информационной нагрузки)	305
<i>Асророва Мафтунабегим Махаммадризо кизи</i>	
Формирование самоотношения у подростков, переживших насилие	308
<i>Кушакова Наргиза Исламбаевна, Азаркова Миланика Дмитриевна</i>	
Изучение развития эпистемических знаний у учащихся 5-го класса в педагогико-психологической литературе.....	311
<i>Нехочина Лола Шахобиддиновна</i>	
Когнитивные уровни читательской деятельности в заданиях PIRLS: типология, процессы понимания и система оценивания.....	314
<i>Нуруллаева Шахло Уктамовна, Александра Валерьевна Шаркова</i>	
Oila tushunchasi uning ijtimoiy ahamiyati haqida sharq mutafakkirlarining qarashlari.....	321
<i>Shokirov Xolida O'rozboq qizi, Abdurashidova Sarvinoz Akrom qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sog'lom turmush tarzi madaniyatini shakllantirishda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarining uyg'unligi	325
<i>Bekmirzayev Shavkat Olim o'g'li</i>	
Global ta'lim tendensiyalari asosida maktabgacha ta'lim mazmunini transformatsiyalash mexanizmlari	329
<i>Haqqiyeva Fotima Olimjonovna</i>	
O'zbekiston mustaqillik taraqqiyotining turli bosqichlarida ta'lim paradigmalarning evolyutsion tahlili	333
<i>Usmonov Salohiddin Dushan o'g'li, Sayfullayeva Parvina</i>	
Malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvining ilmiy ahamiyati.....	338
<i>Sobirova Lobar Raximovna</i>	
Qutqaruvchilarning maxsus jismoniy tayyorgarligini oshirishda ilmiy-metodologik yondashuvning ahamiyati	343
<i>Abdunosir Abdurasulovich G'afurov</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq buzilishi kamchiliklarini bartaraf etishda pedagogik yondashuv	347
<i>To'rayeva Dilbar, Zulayxo Nazarova</i>	
Maktabgacha ta'limga qo'yiladigan davlat talablarining mazmun-mohiyati	350
<i>Samadova Mahliyo, Zulayxo Nazarova</i>	
Harakatli o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirish	354
<i>Yaxyayeva Sojida Abduraximovna, Mustafayeva Dilfuza Jumanovna</i>	
Multimodal yondashuv asosida talabalarning ekologik kompetensiyalarini takomillashtirish tizimining ahamiyati.....	358
<i>O'sarova Muborak Fahriddinovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida o'quv faoliyati samaradorligini monitoring qilish tizimini loyihalashning tashkiliy-pedagogik asoslari.....	362
<i>Kurbanov Dilmurat Marupjanovich</i>	
Shaxs kamolotida ijtimoiy moslashuv va ma'naviy tarbiyaning ahamiyati	367
<i>Nazira Axmadjonovna Dadaboyeva</i>	
Individual yondashuv asosida maktab o'quvchilarida raqamli o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish va raqamli texnologiyalar integratsiyasi	371
<i>Xaydarova Zilola Normurodovna, Hasanov Samir Xayrulloevich</i>	

Tasviriy san'at mashg'ulotlarida differensial yondashuvning psixologik-pedagogik asoslari	375
Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna	
Onlayn muloqot strategiyalarining talaba kommunikativ kompetensiyasiga ta'siri	379
Davlatova Ra'no Haydarovna, Islomova Shahlo Madat qizi	
Ajrim yoqasidagi oilalarni ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya qilish mexanizmlarini takomillashtirish	385
Tojibayeva Nargiza Keldibekovna	
Raqamli muhitda yolg'izlik fenomenining nazariy tahlili.....	389
Turg'unboeva Nodira Baxtiyor qizi	
Психологические последствия буллинга для личности подростка и его социализации.....	392
Амирова Луиза Маратовна	

MALAKA OSHIRISH TIZIMIDA O'QITUVCHI- PEDAGOGLARNING HAMKORLIKKA ASOSLANGAN YONDASHUVINING ILMIY AHAMIYATI

Sobirova Lobar Raximovna

Surxondaryo viloyati Pedagogik mahorat markazi

“Pedagogika, psixologiya va ta’lim texnologiyalari” kafedrası o’qituvchisi

Annotatsiya: Malaka oshirish tizimida o’qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvining ilmiy ahamiyati yoritiladi. Pedagoglarning kasbiy rivojlanishida hamkorlik, tajriba almashish, reflektiv tahlil, mentorlik, metodik qo’llab-quvvatlash hamda kasbiy muloqotning o’rni tahlil qilinadi. Hamkorlikka asoslangan yondashuv malaka oshirish jarayonida o’qituvchilarning metodik kompetentligini takomillashtirish, innovatsion fikrlashini rivojlantirish, pedagogik muammolarni birgalikda hal etish hamda ta’lim sifatini oshirishning samarali omillaridan biri sifatida baholanadi. Shuningdek, mazkur yondashuvning ilmiy-nazariy asoslari, pedagogik imkoniyatlari va malaka oshirish tizimidagi amaliy ahamiyati yoritiladi.

Kalit so’zlar: malaka oshirish, o’qituvchi-pedagog, hamkorlikka asoslangan yondashuv, kasbiy rivojlanish, pedagogik kompetentlik, refleksiya, mentorlik, metodik qo’llab-quvvatlash, innovatsion ta’lim, ta’lim sifati.

Abstract: The scientific significance of a collaborative approach among teachers in the professional development system is highlighted. The role of collaboration, experience sharing, reflective analysis, mentoring, methodological support, and professional communication in teachers’ professional growth is analyzed. A collaborative approach in the professional development process is considered an effective factor in improving teachers’ methodological competence, developing innovative thinking, jointly solving pedagogical problems, and enhancing the quality of education. Furthermore, the scientific-theoretical foundations, pedagogical opportunities, and practical significance of this approach within the professional development system are presented.

Key words: professional development, teacher, collaborative approach, professional growth, pedagogical competence, reflection, mentoring, methodological support, innovative education, quality of education.

Аннотация: Освещается научное значение коллаборативного подхода педагогов в системе повышения квалификации. Анализируется роль сотрудничества, обмена опытом, рефлексивного анализа, наставничества, методической поддержки и профессионального общения в процессе профессионального развития педагогов. Коллаборативный подход в системе повышения квалификации рассматривается как эффективный фактор совершенствования методической компетентности педагогов, развития инновационного мышления, совместного решения педагогических задач и повышения качества образования. Также раскрываются научно-теоретические основы, педагогические возможности и практическая значимость данного подхода.

Ключевые слова: повышение квалификации, педагог, коллаборативный подход, профессиональное развитие, педагогическая компетентность, рефлексия, наставничество, методическая поддержка, инновационное образование, качество образования.

KIRISH

Bugungi kunda ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, pedagoglarning kasbiy kompetentligini uzluksiz rivojlantirish hamda ta’lim sifatini oshirish masalalari dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, malaka oshirish tizimi o’qituvchi-pedagoglarning zamonaviy bilimlari, innovatsion metodikalari va amaliy ko’nikmalarini takomillashtirishda muhim mexanizm hisoblanadi. Ushbu jarayonda pedagoglarning faqat individual o’rganishi emas, balki hamkorlikda faoliyat yuritishi, tajriba almashishi va kasbiy muammolarni birgalikda tahlil qilishi muhim pedagogik shart sifatida namoyon bo’ladi.

Hamkorlikka asoslangan yondashuv malaka oshirish jarayonida o'qituvchi-pedagoglarning kasbiy faolligini oshirish, metodik tajribasini boyitish, refleksiv fikrlashini rivojlantirish va innovatsion faoliyatga tayyorligini kuchaytirishga xizmat qiladi. Bunday yondashuvda pedagog tayyor bilimni qabul qiluvchi tinglovchi sifatida emas, balki o'z tajribasini tahlil qiluvchi, hamkasblari bilan fikr almashuvchi va yangi pedagogik yechimlarni izlovchi faol ishtirokchi sifatida namoyon bo'ladi.

Malaka oshirish tizimida hamkorlikka asoslangan faoliyat seminarlar, treninglar, amaliy mashg'ulotlar, mentorlik, metodik guruhlar, kasbiy muloqot va refleksiv muhokamalar orqali amalga oshiriladi. Bu jarayonda o'qituvchilar o'z faoliyatidagi yutuq va muammolarni tahlil qiladi, ilg'or tajribalarni o'rganadi hamda samarali metodlarni amaliyotga tatbiq etish yo'llarini ishlab chiqadi. Natijada pedagoglarning metodik kompetentligi, kommunikativ madaniyati, kasbiy mas'uliyati va ta'lim jarayonini yangicha tashkil etish qobiliyati rivojlanadi.

Mazkur maqolada malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvining ilmiy ahamiyati, uning nazariy-pedagogik asoslari, kasbiy rivojlanishdagi o'rni hamda ta'lim sifatini oshirishdagi imkoniyatlari tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvini o'rganish pedagogika, kasbiy ta'lim, kattalar ta'limi, refleksiv pedagogika, kompetensiyaviy yondashuv va ta'lim menejmenti bilan bevosita bog'liqdir. Mazkur mavzuga oid ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, pedagoglarning kasbiy rivojlanishi uzluksiz jarayon bo'lib, u faqat nazariy bilimlarni egallash bilan emas, balki amaliy tajriba almashish, hamkorlikda tahlil qilish, o'z faoliyatini baholash va innovatsion metodlarni qo'llash orqali samarali kechadi.

Pedagogik adabiyotlarda malaka oshirish tizimi o'qituvchining kasbiy kompetentligini muntazam rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhim ta'limiy mexanizm sifatida talqin etiladi. Ushbu tizim orqali pedagoglar yangi pedagogik texnologiyalar, zamonaviy o'qitish metodlari, baholash mezonlari, psixologik-pedagogik yondashuvlar va ta'lim jarayonini tashkil etishning ilg'or shakllari bilan tanishadilar. Biroq zamonaviy ilmiy qarashlarda malaka oshirish faqat ma'ruza yoki nazariy mashg'ulotlar bilan cheklanmasligi, balki pedagoglarning faol ishtiroki, tajriba almashinuvi va kasbiy hamkorligiga asoslanishi zarurligi ta'kidlanadi.

Hamkorlikka asoslangan yondashuv bo'yicha tadqiqotlarda o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi ijtimoiy-muloqot jarayoni sifatida izohlanadi. Ya'ni, pedagog o'z bilim va ko'nikmalarini faqat individual o'rganish orqali emas, balki hamkasblari bilan o'zaro fikr almashish, muammoli vaziyatlarni birgalikda tahlil qilish, dars tajribalarini muhokama qilish va metodik yechimlarni ishlab chiqish jarayonida ham rivojlantiradi. Mazkur yondashuv pedagoglarni passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi, tahlilchi va hamkor sifatida shakllantiradi.

Kompetensiyaviy yondashuvga oid ilmiy manbalarda o'qituvchining kasbiy kompetentligi bilim, ko'nikma, malaka, qadriyat, refleksiya va amaliy faoliyat birligi sifatida talqin qilinadi. Shu nuqtayi nazardan, malaka oshirish jarayonida hamkorlikka asoslangan faoliyat pedagoglarning metodik, kommunikativ, axborot, refleksiv va innovatsion kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, guruhviy muhokamalar, metodik seminarlar, treninglar, mentorlik, kasbiy hamjamiyatlar va amaliy mashg'ulotlar pedagogning kasbiy o'sishida muhim vosita hisoblanadi.

Refleksiv pedagogikaga oid adabiyotlarda o'qituvchining o'z faoliyatini tahlil qilishi, natijalarini baholashi va keyingi kasbiy rivojlanish yo'nalishlarini belgilashi muhim jarayon sifatida ko'rsatiladi. Hamkorlikka asoslangan yondashuv aynan refleksiv fikrlashni rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratadi. Chunki pedagog o'z tajribasini hamkasblari tajribasi bilan solishtiradi, yutuq va kamchiliklarini anglaydi, muammolarni turli nuqtayi nazardan baholaydi hamda yangi metodik xulosalar chiqaradi. Bunday jarayon malaka oshirish samaradorligini oshiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda ma'lumotlarni olish jarayonida ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, me'yoriy-huquqiy hujjatlarni o'rganish, malaka oshirish tizimiga oid ilmiy manbalarni qiyosiy tahlil qilish hamda pedagoglarning hamkorlikka asoslangan faoliyati bilan bog'liq mavjud tajribalarni o'rganish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, malaka oshirish jarayonida o'qituvchi-pedagoglarning kasbiy hamkorlik faoliyatini aniqlash maqsadida kuzatish, suhbat va so'rovnoma usullaridan olingan ma'lumotlardan foydalanildi. Tadqiqot davomida to'plangan ma'lumotlar tizimlashtirildi, guruhlashtirildi va ilmiy tahlil qilindi. Olingan natijalarni qayta ishlashda qiyosiy tahlil, tavsifiy tahlil, umumlashtirish va interpretatsiya usullari qo'llanildi. Tahlil jarayonida pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvining kasbiy rivojlanish, metodik kompetentlik, refleksiv fikrlash va ta'lim sifati bilan bog'liq jihatlari o'zaro taqqoslanib, ularning amaliy ahamiyati hamda samaradorligi ilmiy nuqtayi nazardan baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlil natijalariga ko'ra, hamkorlikka asoslangan yondashuv pedagoglarda:

Birinchi navbatda, metodik kompetentlikni rivojlantiradi. Chunki pedagog o'z hamkasblari bilan dars usullari, baholash mezonlari, o'quvchilarning individual xususiyatlari, zamonaviy texnologiyalar va ta'limdagi muammolar yuzasidan fikr almashadi. Bunday jarayonda u nafaqat yangi bilim oladi, balki o'z amaliy tajribasini qayta ko'rib chiqadi va uni takomillashtirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Ikkinchidan, hamkorlikka asoslangan yondashuv pedagoglarning refleksiv fikrlashini kuchaytiradi. Malaka oshirish jarayonida o'qituvchi o'z faoliyatidagi kuchli va zaif tomonlarni anglaydi, dars jarayonida yo'l qo'yilayotgan kamchiliklarni aniqlaydi hamda ularni bartaraf etish bo'yicha xulosalar chiqaradi. Refleksiv muhokamalar pedagogning o'z kasbiy faoliyatiga tanqidiy va konstruktiv munosabatda bo'lishiga yordam beradi.

Uchinchidan, mazkur yondashuv pedagoglarning kommunikativ madaniyatini rivojlantiradi. Hamkorlik jarayonida pedagoglar o'z fikrini asoslash, boshqalarning nuqtayi nazarini tinglash, jamoaviy qaror qabul qilish, kasbiy muloqotga kirishish va metodik muammolar yuzasidan fikr almashish ko'nikmalarini egallaydilar. Bu esa ularning nafaqat malaka oshirishdagi, balki kundalik pedagogik faoliyatdagi samaradorligini ham oshiradi.

To'rtinchidan, hamkorlikka asoslangan yondashuv innovatsion fikrlashni shakllantirishga xizmat qiladi. Pedagoglar yangi metod va texnologiyalarni yakka holda emas, balki hamkorlikda o'rganib, muhokama qilib, amaliyotda sinab ko'rganlarida, ularning samaradorligini chuqurroq anglaydilar. Bu jarayon innovatsion ta'lim texnologiyalarini mexanik qo'llash emas, balki ularni pedagogik vaziyatga moslashtirish imkonini beradi.

Tahlil davomida aniqlanishicha, malaka oshirish tizimida hamkorlikka asoslangan yondashuv quyidagi pedagogik natijalarni beradi:

1. Pedagoglarning kasbiy faolligi oshadi. Ular mashg'ulotlarda passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida qatnashadi.
2. Metodik tajriba boyiydi. O'qituvchilar hamkasblarining ilg'or tajribalaridan foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladi.
3. Refleksiv kompetentlik rivojlanadi. Pedagog o'z faoliyatini tahlil qilish, baholash va takomillashtirishga o'rganadi.
4. Jamoaviy muammo yechish ko'nikmasi shakllanadi. Pedagogik muammolar turli yondashuvlar asosida tahlil qilinadi.
5. Innovatsion metodlarni qo'llashga tayyorgarlik kuchayadi. O'qituvchilar yangi texnologiyalarni amaliy faoliyatga tatbiq etishga intiladi.
6. Kasbiy hamjamiyat muhiti shakllanadi. Pedagoglar o'rtasida doimiy muloqot, maslahatlashuv va o'zaro yordam kuchayadi.

Malaka oshirish jarayonida hamkorlikning samarali bo'lishi uchun mashg'ulotlar aniq maqsadga yo'naltirilgan bo'lishi kerak. Ya'ni, har bir seminar, trening yoki amaliy mashg'ulot pedagoglarning real ehtiyojlari, kasbiy qiyinchiliklari va amaliy faoliyatiga bog'langan holda tashkil etilishi lozim. Masalan, darsda o'quvchilar faolligini oshirish, baholashni takomillashtirish, raqamli texnologiyalardan foydalanish, inklyuziv ta'lim sharoitida ishlash kabi masalalar guruhiy tahlil uchun samarali mavzular bo'la oladi.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, hamkorlikka asoslangan yondashuv malaka oshirish tizimining mazmunini boyitadi. Bunda pedagoglar faqat ma'lumot olish bilan cheklanmay, balki o'z kasbiy tajribasini baham ko'radi, yangi metodik g'oyalarni ishlab chiqadi, amaliy vaziyatlarni modellashtiradi va o'z faoliyatini qayta loyihalaydi. Bu esa malaka oshirishning natijadorligini oshiradi.

Shuningdek, hamkorlikka asoslangan yondashuv pedagoglarda kasbiy motivatsiyani kuchaytiradi. O'qituvchi o'z muammolari faqat unga xos emasligini, boshqa pedagoglar ham o'xshash vaziyatlarga duch kelishini anglaydi. Hamkasblar bilan fikr almashish, qo'llab-quvvatlash va birgalikda yechim topish pedagogda kasbiy ishonch, tashabbuskorlik va yangilikka intilish hissini kuchaytiradi.

Tahlil natijalariga asoslanib aytish mumkinki, malaka oshirish tizimida hamkorlikka asoslangan yondashuvni samarali tashkil etish uchun quyidagi shart-sharoitlar muhim hisoblanadi:

- tinglovchilarning kasbiy ehtiyojlarini oldindan aniqlash;
- mashg'ulotlarda amaliy va muammoli vaziyatlardan foydalanish;
- kichik guruhlarda ishlash, munozara va treninglarni ko'paytirish;

- tajribali pedagoglar ishtirokida mentorlik tizimini yo'lga qo'yish;
- refleksiv tahlil va o'z-o'zini baholashga e'tibor qaratish;
- metodik hamjamiyatlar faoliyatini doimiy qo'llab-quvvatlash;
- malaka oshirish natijalarini pedagoglarning amaliy faoliyati bilan bog'lash.

Umuman olganda, tahlil va natijalar shuni ko'rsatadiki, malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvi kasbiy rivojlanishning samarali mexanizmi hisoblanadi. Ushbu yondashuv pedagoglarning metodik kompetentligini, refleksiv fikrlashini, kommunikativ madaniyatini, innovatsion faoliyatga tayyorgarligini va jamoaviy ishlash qobiliyatini rivojlantiradi. Shu bois malaka oshirish jarayonida hamkorlik, tajriba almashish va refleksiv muhokamaga asoslangan ta'lim muhitini yaratish ta'lim sifatini oshirishning muhim ilmiy-metodik sharti sifatida baholanadi.

Malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvi pedagoglarning kasbiy rivojlanish jarayonini yanada samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi muhim ilmiy-metodik omil hisoblanadi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy ta'lim sharoitida o'qituvchining kasbiy kompetentligini rivojlantirish faqat nazariy bilimlarni egallash bilan cheklanmaydi. Aksincha, pedagogning kasbiy tajribasini tahlil qilishi, hamkasblari bilan fikr almashishi, ilg'or metodlarni o'rganishi va o'z faoliyatini doimiy takomillashtirib borishi malaka oshirish jarayonining asosiy mazmunini tashkil etadi.

Hamkorlikka asoslangan yondashuvning ilmiy ahamiyati shundaki, u pedagogni malaka oshirish jarayonining faol subyektiga aylantiradi. An'anaviy yondashuvda tinglovchi ko'proq tayyor axborotni qabul qiluvchi sifatida ishtirok etsa, hamkorlikka asoslangan yondashuvda u o'z tajribasini baham ko'ruvchi, muammolarni tahlil qiluvchi, yangi pedagogik yechimlarni izlovchi va kasbiy rivojlanishga ongli ravishda intiluvchi shaxs sifatida namoyon bo'ladi. Bu esa malaka oshirish tizimining amaliy samaradorligini oshiradi.

Muhokama jarayonida alohida ta'kidlash kerakki, pedagoglarning hamkorlikdagi faoliyati kasbiy tajriba almashish, metodik muammolarni birgalikda hal qilish, ochiq darslarni tahlil qilish, mentorlik, trening, seminar va refleksiv suhbatlar orqali amalga oshiriladi. Bunday faoliyat o'qituvchilarda kasbiy muloqot madaniyatini rivojlantiradi, ularni o'z faoliyatiga tanqidiy va konstruktiv yondashishga o'rgatadi. Natijada pedagoglar o'z dars jarayonidagi yutuq va kamchiliklarni chuqurroq anglaydi hamda ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan amaliy xulosalar chiqaradi.

Malaka oshirish jarayonida hamkorlikka asoslangan yondashuvning muhim jihatlaridan biri – refleksiv fikrlashni rivojlantirishidir. Pedagog o'z faoliyatini hamkasblari tajribasi bilan solishtirish orqali o'zining metodik qarashlarini qayta ko'rib chiqadi. Refleksiya jarayonida o'qituvchi: "Men darsda qanday metoddan foydalandim?", "Bu metod qanday natija berdi?", "Qanday o'zgarish kiritish mumkin?", "Hamkasblar tajribasidan nimani o'zlashtirishim mumkin?" kabi savollar asosida o'z kasbiy faoliyatini tahlil qiladi. Bu esa uning kasbiy o'sishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Hamkorlikka asoslangan yondashuv pedagoglarning metodik kompetentligini rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Chunki o'qituvchi o'z hamkasblari bilan o'quv jarayonini tashkil etish, dars mazmunini loyihalash, interfaol metodlardan foydalanish, baholash mezonlarini ishlab chiqish va o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish bo'yicha tajriba almashadi. Bunday almashinuv pedagogning metodik bilimlarini boyitadi va ularni amaliyotda qo'llash imkoniyatini kengaytiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvini joriy etish zamonaviy ta'lim sifatini oshirishning muhim ilmiy-metodik omillaridan biri hisoblanadi. Chunki pedagoglarning kasbiy rivojlanishi faqat nazariy bilimlarni egallash bilan emas, balki o'zaro tajriba almashish, kasbiy muammolarni birgalikda tahlil qilish, ilg'or metodikalarni o'rganish va amaliy faoliyatga tatbiq etish orqali samarali kechadi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, hamkorlikka asoslangan yondashuv malaka oshirish jarayonida o'qituvchilarni passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi. Bu jarayonda pedagog o'z tajribasini baham ko'radi, hamkasblarining ilg'or amaliyotini o'rganadi, o'z faoliyatini refleksiv tahlil qiladi va metodik kompetentligini takomillashtiradi. Natijada o'qituvchilarda kasbiy faollik, innovatsion fikrlash, kommunikativ madaniyat va jamoaviy ishlash ko'nikmalari rivojlanadi.

Hamkorlikka asoslangan yondashuvning ilmiy ahamiyati shundaki, u pedagoglarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda refleksiya, mentorlik, metodik qo'llab-quvvatlash, tajriba almashish va kasbiy hamjamiyat faoliyatini yagona pedagogik tizim sifatida qarash imkonini beradi. Bunday yondashuv malaka oshirish mazmunini amaliyotga yaqinlashtiradi, o'qituvchilarning real ehtiyojlariga mos metodik yechimlarni ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Shuningdek, malaka oshirish tizimida hamkorlikka asoslangan ta'lim muhitini yaratish pedagoglarning o'z kasbiy faoliyatiga tanqidiy va ijodiy yondashishini kuchaytiradi. Guruhiy muhokamalar, treninglar, keys-stadi, ochiq darslar tahlili, mentorlik va reflektiv suhbatlar o'qituvchilarning metodik tajribasini boyitadi hamda ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni samarali qo'llashga yordam beradi.

Umuman olganda, malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvi pedagoglarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlovchi samarali mexanizm hisoblanadi. Ushbu yondashuv ta'lim sifatini oshirish, pedagogik jamoalarda sog'lom kasbiy muhitni shakllantirish, ilg'or tajribalarni ommalash-tirish va o'qituvchilarning innovatsion faoliyatga tayyorgarligini kuchaytirishga xizmat qiladi. Shu bois malaka oshirish jarayonida hamkorlik, refleksiya va metodik tajriba almashinuvi asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarni keng joriy etish ilmiy-amaliy jihatdan maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston – 2030 strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. – Toshkent, 2023.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha milliy dasturni tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni. – Toshkent, 2022.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimini takomillashtirishga oid qarorlari. – Toshkent.
5. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi. Pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishiga oid me'yoriy hujjatlar. – Toshkent.
6. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi, 2006.
7. Yo'ldoshev J.G', Usmonov S.A. Pedagogik texnologiya asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2004.
8. Hasanboyev J., To'raqulov X., Haydarov M., Hasanboyeva O. Pedagogika fanidan izohli lug'at. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2009.
9. Mavlonova R.A., To'rayeva O.T., Holiqberdiyev K.M. Pedagogika. – Toshkent: O'qituvchi, 2001.
10. Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M., To'rayev A.B. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Sano-standart, 2015.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(4)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.